

5. Прорахунок оптимального розміру партій поставок, при яких мінімізуються поточні витрати по обслуговуванню запасів.

6. Розробка договорів з гнучкими умовами оплати праці та гнучким ціноутворенням, контроль розрахунків з дебіторами, оцінка реального стану стосовно розрахунків з дебіторами.

7. Вибір оптимальної політики комплексного оперативного управління поточними активами і поточними пасивами підприємства, що дозволить оптимізувати тривалість фінансово-експлуатаційного циклу обороту капіталу підприємства.

Мороз Т. О., ст. гр. ФСГм-12
Мартинюк В. Ф., к.е.н., доцент

ШЛЯХИ ДОСЯГНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ В УМОВАХ ПОДОЛАННЯ КРИЗИ НА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

Фінансова стійкість господарюючого суб'єкта, як поняття, у сучасних дослідженнях розглядається у своїй більшості з точки зору її відповідності одному з традиційних умовно виділених типів стійкості. При цьому питання управління фінансовою стійкістю у контексті кризового фінансового стану господарюючого суб'єкта практично не охоплені, тому що у цьому випадку господарюючий суб'єкт вже вимагає реалізації методів антикризового управління. Таким чином, настає якась перехідна грань між використанням методів управління фінансовою стійкістю і методів антикризового управління при критичному (передбанкрутному) стані господарюючого суб'єкта, для якого ризику втрати фінансової стійкості вже фактично реалізувалися. Тут якраз і відбувається перехід від прийняття управлінських рішень на основі критеріїв забезпечення довгострокових стратегічних цілей підприємства, максимізації прибутку до прийняття рішень на основі критеріїв максимізації грошового потоку, економії грошових коштів, у т. ч. з урахуванням реалізації заходів, які не логічні з точки зору звичайного управління. Даний момент також є важливим з точки зору розвитку практики управління, оскільки кожен власник бізнесу (активу), навіть у разі досягнення критичного фінансового стану господарюючого суб'єкта, має на меті не допустити втрату активу. Не зважаючи на наявність досить широкого спектру навчальної літератури, практика управління вимагає адаптації базових теоретичних методів під галузеву специфіку кожного господарюючого суб'єкта.

Слід зазначити, що галузі сільського господарства сьогодні приділяє досить пильну увагу держава і реалізуються заходи державної підтримки. При

цьому з урахуванням накопичених галузевих системних проблем їх практичне вирішення якраз знаходиться у систематизації кращого досвіду з адаптації наукових знань до практики конкретних підприємств і його передачі у професійну управлінську сферу.

Сутність та проблеми фінансової стійкості підприємств досліджували відомі вітчизняні та закордонні вчені: Базилінська О. Я. [1], Батьковский А. М. [2], Гіляровська Л. Т. [3], Крухмаль О. В. [5], Партин Г. О. [6], Шаблиста Л. М. [9], Шеремет А. Д. [10] та ін.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких розглядалися аспекти цієї проблеми і на яких обґрунтовується автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, вивчення наукових публікацій показало, що проблемам управління фінансовою стійкістю підприємств присвячено достатньо багато робіт навчального, наукового і прикладного характеру. Вивчення їх загального змісту дозволило відзначити наступні актуальні питання, яким присвячені дані публікації:

- загальні теоретичні основи і розкриття поняття фінансового потенціалу підприємства та фінансової стійкості, як елемента даного поняття;

- методологічний інструментарій з проведення аналізу та оцінки фінансової стійкості підприємства [4];

- теоретико-методичні основи, як у сфері управління фінансовою стійкістю підприємства у цілому, так і окремими елементами його майнового комплексу: активами, дебіторською та кредиторською заборгованістю, грошовими коштами, для вирішення завдань підвищення фінансової стійкості підприємства [8];

- підходи щодо управління ризиками підприємства для цілей забезпечення його фінансової стійкості [7].

На основі вивчення інструментарію аналізу фінансової стійкості, наведеного у навчальних виданнях, можна виділити наступні основні методи: 1) коефіцієнтний метод; 2) аналіз величини та структури капіталу підприємства; 3) метод рейтингової оцінки; 4) аналіз руху грошових коштів.

Дослідженню перших трьох методів присвячено багато досліджень і навчальних видань. По суті, ці методи є базовими в арсеналі методології та практики фінансового менеджменту. При цьому використанню аналізу грошових потоків відведено не так багато досліджень. Складність цього методу полягає у тому, що базові методи ґрунтуються на фінансовій звітності компанії, яка у більшості своїй так чи інакше підлягає розкриттю (публічні компанії розкривають звітність в обов'язковому порядку), а розкриття інформації по руху грошових коштів не є обов'язковим. При цьому грошові кошти являють собою найважливіший і обмежений ресурс. Їх достатня кількість у потрібний період часу дозволяє не допускати касових розривів, у разі недостатності власних коштів, підприємство вимушене залучати позикові кошти, що якраз і

відображається на зміні структури джерел фінансування майнового комплексу, а, отже, характеризує рівень фінансової стійкості підприємства. У даний час фінансову стійкість підприємства можна оцінити на основі прямого і непрямого методів аналізу руху грошових коштів, що дає інформацію про потенціал зниження частки позикових коштів у джерелах фінансування майнового комплексу. Вивчення наукових публікацій з управління фінансовою стійкістю і антикризового управління у сільському господарстві показало, що їх число вкрай обмежене, при тому, що галузь сільського господарства продовжує перебувати у вкрай складному стані, з безліччю накопичених за минулі роки проблем, навіть не дивлячись на проведену в останні роки політику стимулювання експорту. Це формує запит на продовження роботи по наповненню бази знань новими напрацюваннями і підходами щодо подолання кризових тенденцій, як у цілому у галузі, так і на окремих господарствах, оскільки це безпосередньо пов'язано зі збереженням і розвитком сільськогосподарських товаровиробників, людського капіталу і розвитком села, продовольчої безпеки та ін.

Метод аналізу величини і структури капіталу дозволяє сформувати велику частину інформаційної бази для підготовки та обґрунтування управлінських рішень у сфері короткострокової фінансово-кредитної політики.

Метод рейтингових оцінок передбачає присвоєння досліджуваному підприємству рейтингу фінансової стійкості або кредитоспроможності. В умовах кризового фінансового стану, очевидно, що даний метод дозволяє лише технічно виконати розрахунок такого рейтингу, але результат, отриманий за підсумками його розрахунку, і так очевидний. Це побічно підтверджується і тим, що всі кредитні організації у результаті можуть відмовити у встановленні підприємству ліміту кредитування, у т. ч. на основі розрахунку такого рейтингу та оцінки ризиків кредитоспроможності потенційного позичальника.

Аналіз руху грошових коштів, як метод управління грошовими потоками та платіжною дисципліною, показав свою реалізованість у ході виконання заходів санації підприємства. Для поліпшення платіжної дисципліни повинна бути реалізована система планування і контролю надходжень грошових коштів і проведення оплат з урахуванням пріоритетності платежів.

Література

1. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: навчально-методичний посібник / О. Я. Базилінська. – К.: 2009. – 328 с.
2. Батьковский А. М. Методологические проблемы совершенствования анализа финансовой устойчивости предприятия радиоэлектронной промышленности / А. М. Батьковский // Экономика, предпринимательство и право. – 2011. – № 1 (1). – С. 30-44.
3. Гиляровская Л. Т. Анализ и оценка финансовой устойчивости коммерческих организаций: учеб. пособие для вузов / Л. Т. Гиляровская, А. В. Ендовицкая; под ред. Л. Т. Гиляровской. – М.: Юнити-Дана, 2012. – 159 с.
4. Капанадзе Г. Д. Оценка финансовой устойчивости: методы и проблемы их

применения / Г. Д. Капаназе // Российское предпринимательство. – 2013. – № 4 (226).

5. Крухмаль О. В. Антикризове управління в забезпеченні фінансової стійкості банківської системи: монограф. / О. В. Крухмаль, В. В. Коваленко. – Суми: УАБС НБУ, 2007. – 198 с.

6. Партин Г. О. Особливості впливу основних чинників на фінансову стійкість підприємства в умовах фінансово-економічної кризи / Г. О. Партин // Збірник науково-технічних праць Національного лісотехнічного університету України. – 2010. – № 10. – С. 276-279.

7. Салов А. Н. Управление рисками на основе эффективной страховой защиты бизнеса [Електронний ресурс] / А. Н. Салов // Успехи современного естествознания. – 2015. – № 1. – С. 499-502. – Режим доступу: <https://natural-sciences.ru/ru/article/view?id=34925>.

8. Севастьянов А. В. Оценка экономической устойчивости предприятия / [Електронний ресурс] / А. В. Севастьянов. – Режим доступу: <http://www.mte.ru/w6.nsf>.

9. Шаблиста Л. М. Фінансова стійкість підприємства: сутність і методи оцінки / Л. М. Шаблиста // Економіка і прогнозування. – 2006. – № 2. – С. 46-58.

10. Шеремет А. Д. Методика фінансового аналізу / А. Д. Шеремет, Р. С. Сайфулин. – М.: ИНФРА-М, 2009. – С. 30-35.

Мушинський Р. М., ст. гр. ФСГм-11

Фаріон Я. М., к.е.н., доцент

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГНОЗУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В умовах динамічності й невизначеності суспільних процесів ефективність управлінських рішень залежить від правильності вибору одного рішення із багатьох можливих. Розвиток промислових підприємств також багато у чому залежить від повноти та якості інформаційно-аналітичного забезпечення. Важливість вирішення зазначеної проблеми актуалізується, перш за все, наявністю фінансових проблем і суперечностей, які суттєво впливають на соціально-економічні процеси. Цей вплив проявляється як на рівні конкретного підприємства, регіону, так і на державному рівні.

Саме наявність достовірної інформаційної бази служить запорукою вдалого розвитку підприємства та дозволяє запобігати та уникати проблеми фінансової кризи. Зазначеним зумовлюється нагальна потреба у своєчасному повному й достовірному інформаційно-аналітичному забезпеченні прогнозу фінансових результатів з метою попередження настання банкрутства підприємства.

І. Д. Лазаришина вважає, що за допомогою інформаційно-аналітичного забезпечення повинен об'єктивно відображатися фінансовий результат діяльності підприємства на будь-який час і з будь-яким рівнем деталізації, а